

1. HELYI TANTERV – NAT2020

DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ

2. DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ – 7. OSZTÁLY

A tantárgy óraszama a 7. évfolyamon heti 1 óra, éves szinten 34

A dráma és színház tanítása komplex művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amely interakciókon keresztül, játék, cselekvés és tapasztalat útján éri el célját, a dramatikus tevékenységben megvalósuló tanulást.

A dráma és színház eszközeinek megismerése és kreatív alkalmazása segíti a tanulók személyes megnyilvánulását, az önbizalom megteremtését, kapcsolatteremtő képességének kibontakoztatását. Szolgálja a tanulók beszédfejlesztését, mozgásfejlesztését, önkifejezését, ön- és társismeretének gazdagodását. Szerepet játszik a koncentráció, a figyelemösszpontosítás, a térbeli tájékozódás, az érzékelés fejlesztésében, az együttműködési készség kialakításában.

A dramatikus tevékenységekben, a játékokban, a problémaközpontú tematikus foglalkozásokban való cselekvő részvétel során megélt egyéni és közösségi élményeken keresztül fejlődnek a tanulók alkotó és befogadó, valamint kommunikációs és szocializációs készségei, képességei.

A tárgy fejlesztési feladatai és ismeretei elsősorban tevékenység-központú, komplex gyakorlati képzés során sajátíthatók el. Ezért a tematikai egységekhez időkeretek csak ajánlatként határozhatók meg. A feltüntetett témakörök és fejlesztési feladatok megjelenése átfedi egymást, a tagolás csak a könnyebb áttekinthetőséget szolgálja, a tanterv óraszámajánlásai az éves összóraszám vonatkozásában nyújtanak tájékoztatást.

drámajátékok					
(fő)témák megnevezése a kerettantervben	főbb tematikai egységek megnevezése a helyi tantervben	altémák megnevezése a helyi tantervben	A tudatosítást segítő néhány fontos kérdés	Az ismeretek elsajátítását segítő néhány alapvető állítás	javasolt óraszám Összesen 13 óra
Szabályjátékok, népi játékok	2.1.1 Fejl eszt és i feladatok és ismeretek	beszédtechnika, légzéstechnika, hangerő, hangmagasság, hangterjedelem, hangszín, hanglejtés, beszédtempó, beszédritmus, szünettartás, testtartás, gesztus, mimika, tekintet, koncentráció, lazítás, egyensúly,	felfedezi a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit? megfigyeli, azonosítja és értelmezi a tárgyi világ jelenségeit?	– A kifejező közlés technikai alapjainak elsajátítása – artikulációs gyakorlatok, tempó-, hangsúly- és hanglejtésgyakorlatok (pl. beszédre készítő játékok, hanggyakorlatok) – Beszédgyakorlatok szavakkal, szókapcsolatokkal, mondatokkal; beszédgyakorlatok egyszerű, könnyen tanulható szövegekkel	6

		<p>koordináció, térhasználat, együtműködés</p>	<p>felidézi a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat?</p> <p>kitalál és alkalmaz elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat?</p> <p>tudatosan irányítja és összpontosítja figyelmét a környezete jelenségeire;</p> <p>koncentrált figyelemmel végzi a játékszabályok adta keretek között tevékenységeit?</p> <p>megfigyeli, azonosítja és értelmezi a környezetéből érkező hatásokra adott saját válaszait?</p> <p>értelmezi önmagát a csoport részeként, illetve a</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Nem verbális kommunikációs játékok: beszéd nélküli gyakorlatok egész csoportban különféle kommunikációs helyzetekben, kis csoportokban és párosával – Koncentrációs gyakorlatok a figyelem irányítására, a mozgás koordinációjára, az együtműködésre, az egymáshoz igazodásra csoportos és páros formákban – A térérzékelést, a térbeli tájékozódást, a mozgáskoordinációt fejlesztő egyszerűbb gyakorlatok <p>Az egész csoport együtműködését igénylő játékok</p>	
--	--	--	---	--	--

			csoporthoz tartozó tevékenység alkotó közreműködőjeként?		
Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	drámajáték, kommunikáció, interakció 2.1.2	Csoporton belüli kommunikációt és együttműködést erősítő játékok Megadott témára, címre alkotott állóképek, képsorozatok Egyszerű szituációk megjelenítése különféle eszközrendszerek használatával (pl. némajáték, számsorok, halandzsa) Bábos, maszkos formák használata a szerepbélés elősegítésére, illetve a játéklehetőségek kitérítésére	Ki tudja-e a tanuló fejezni érzelmeit, gondolatait egy elfogadó közösségben?	<ul style="list-style-type: none"> – Az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlat fejlesztése – A verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát módon történő alkalmazása – A tér sajátosságaiban rejlő lehetőségek figyelembevétele a dramatikus játékokban – A tárgyi világ kínálta eszközök, és ezek művészi formáinak (pl. a báb és a maszk) alkalmazása a dramatikus játékok során – A feszültség élményének és szerepének felfedezése a dramatikus tevékenységben – Kommunikációs játékok – Interakciós játékok 	5

előadói tevékenységek

(fő)témák megnevezése a kerettantervben	főbb tematikai egységek megnevezése a helyi tantervben	altémák megnevezése a helyi tantervben	A tudatosítást segítő néhány fontos kérdés	Az ismeretek elsajátítását segítő néhány alapvető állítás	javasolt óraszám: Összesen 13
Rögtönzés	szituációk alapelemei, szerep, szerepbe	az alkotótevékenység során használja a	Meddig játszhatja ki az indulatjait feszültségeit	– Feszültségteli hétköznapi helyzetek megjelenítése és közös értelmezése; a szereplők cselekvési	5

	lépés, típusok ábrázolása	<p>megismert kifejezési formákat;</p> <p>felfedezi a szerepbe lépésben és az együttjátásban rejlő lehetőségeket;</p> <p>felismeri és alapszinten alkalmazza a kapcsolat létrehozásának és fenntartásának technikáit</p>	<p>magából a diák? Életjáték vagy a játék az élet?</p>	<p>lehetőségeinek keresése (célok, szándékok, gátak vizsgálata)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rögtönzés a megismert kifejezési formák alkalmazásával 	
Saját történetek feldolgozása	forma és tartalom, feszültség, hatás, döntési helyzet	<p>Spontán beszédre készítő gyakorlatok (pl. közös mondandó, történetgazda)</p> <p>Feszültségteli jelenetek felidézése kiscsoportos rögtönzések formájában</p> <p>Közös történetalkotás feszültségteli jelenetekre építve</p> <p>Analóg történetek alkotása, analóg helyzetek dramatikus feldolgozása</p> <p>A távolítás egyéb technikáinak alkalmazása (pl. a megfordítás vagy a szerepcsere lehetőségeinek alkalmazása)</p> <p>A szereplő sokszorozása adta lehetőségek</p>	<p>Képes-e színpadra formálni saját élethelyzeteit a diák?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Történetek (látott, hallott, olvasott, a tanár által hozott, a tanulók élményeiből építkező) dramatikus feldolgozása – A kiscsoportos dramatikus tevékenységben a vizsgált tartalmakhoz a tanulók önálló döntései alapján formai megoldások társítása – Történetek, élmények dramatikus feltárása során a tanár és a tanulók által közösen választott bábos, zenés vagy mozgásos elemek alkalmazása – Történetek, döntési helyzetek értelmezése, megvitatása 	5

		kibontása, alkalmazása (pl. a szereplő és a belső hangok külön választása)			
Műalkotások feldolgozása	fény-árnyék, hangsúlyos pontok, kontraszt, forma, méretarány, ritmus a művészetben, tempó, harmónia, diszharmónia	Ritmusjátékok a műelemzésben Különböző művészeti alkotások maszkos, bábos és/vagy mozgásos, táncos dramatikusan tevékenységekkel történő megközelítése Különböző karakterek kifejezése, jellemzése mozgással, táncsal Művészi szövegrészletek, a (nép) hagyomány szövegeinek és/vagy más elemeinek felhasználása különböző dramatikusan tevékenységekben	Mit mond nekünk egy műalkotás, hogyan tudom aktualizálni magamévá tenni a szerepeket, a mű mondanivalóját?	<ul style="list-style-type: none"> – A látott-hallott-olvasott történetek különböző dramatikusan tevékenységekkel történő értelmezése – Irodalmi művekben megjelenő döntési helyzetek elemzése, feldolgozása dramatikusan tevékenységekkel (pl. balladák, mesék, elbeszélő költemények, mítoszok, mondák, kortárs irodalmi alkotások, a tanulókat érdeklő konfliktushelyzetek, emberi problémák alapján) – Az irodalmi művekben megjelenő döntési helyzetek lehetséges megoldási alternatíváinak felismerése és vizsgálata különféle dramatikusan tevékenységekkel – Dramatikusan improvizációk irodalmi művek vagy (nép) hagyomány felhasználásával – Különböző irodalmi vagy művészeti alkotások (pl. zene, képzőművészet, film, fotó, iparművészet) játékon, megjelenítésen keresztül történő megközelítése 	3
színháztörténet, színházelmélet					

(fő)témák megnevezése a kerettantervben	főbb tematikai egységek megnevezése a helyi tantervben	altémák megnevezése a helyi tantervben	A tudatosítást segítő néhány fontos kérdés	Az ismeretek elsajátítását segítő néhány alapvető állítás	javasolt óraszám Összesen 10 óra
Dramaturgiai alapfogalmak	szerep, funkció, karakter, viszony, téma, történet, cselekmény, cselekményszál, esemény	<ul style="list-style-type: none"> – A szerep alapelemeinek (funkció, karakter, viszonyok) felismerése és alkalmazása dramatikus játékok során – A cselekmény alapelemeinek (téma, történet, cselekmény, esemény) felismerése és alkalmazása dramatikus játékok során – A dramatikus szituációk alapelemeinek (szereplők, hely, idő, viszonyrendszer, probléma) felismerése és azonosítása 	Mitől működik a cselekmény?	<ul style="list-style-type: none"> – Szerepjátékok megadott dramaturgiai szerkezetekre – Közös történetépítés dramatikus eszközökkel – A felépített és megjelenített történetek dramaturgiai szempontú elemzése 	3
A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)	dialogus, monológ, élő zene, hangeffekt, díszlet, jelmez, fényeffekt,	<ul style="list-style-type: none"> – A szöveg megjelenési formái a színpadon – A kommunikációs jelek 	Milyen eszközeink vannak önmagunk kifejezésére a színpadon?	<ul style="list-style-type: none"> – Hangra, zörejre, ritmusra, zenére épülő dramatikus tevékenységek – Kísérletezés a színházi vizualitás eszközeivel dramatikus tevékenységek során 	3

	báb, maszk, árnyjáték	<p>jelentéshordozó és jelentésteremtő erejének felismerése</p> <ul style="list-style-type: none"> – A színház akusztikus kifejezőeszközei (élő zene, zöreij stb.) – A színházi vizualitás eszközei (díszlet, jelmez, fény stb.) – Bábhasználat, bábszínház <p>Mozgás és tánc a színpadon</p>		<ul style="list-style-type: none"> – Dramatikus tevékenységek berendezési tárgyakkal, kellék- és jelmezhasználattal – Kapcsolatfelvétel, dialógus, monológ szöveges, mozgásos, táncos, maszkos, bábos tevékenységekben – A színházi kifejezőeszközök használatának értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben 	
Színházi műfajok, stílusok	tragédia, komédia, vígjáték, bohózat, színmű, opera, táncjáték, stílus	<ul style="list-style-type: none"> – Alapvető színpadi műfajok felismerése és megkülönböztetése – Alapvető színpadi műfajok jellemző jegyeinek elkülönítése és egyes elemeinek alkalmazása saját játékokban – A színházi előadások formanyelvi jellemzőinek felismerése és azonosítása a 	Műfajok határai?	<ul style="list-style-type: none"> – A komikus jelenetek jellemzőinek vizsgálata dramatikus tevékenységekkel – A zene, az ének színpadi alkalmazásának lehetőségei dramatikus tevékenységekben, és ennek megfigyelése színpadi munkában – Szöveges, mozgásos, bábos stílusgyakorlatok – Paródia-játékok a megismert műfajokhoz és stílusokhoz – A színházi műfajok, stílusok értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben 	2

		<p>látott előadásokban</p> <ul style="list-style-type: none"> – Egyszerűbb stílusgyakorlatok 			
<p>Színházi előadás megtekintése</p>	<p>színháték, színpad, színész, néző, szervezési feladatok</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Előadástípusok és műfajok alapvető jellemzőinek felismerése – A tanár és a tanulók által közösen választott típusú és műfajú színházi előadás megtekintése – A színházi kommunikáció erejének felfedezése – A színházi élmény fontosságának felismerése – Élmények megfogalmazás a irányított beszélgetés keretében – Élmények feldolgozása dramatikus tevékenységformák segítségével – A színház közösségi 	<p>Milyen egy jó előadás?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A közösen látott előadás megbeszélése, megvitatása, értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben – A színpad összetett hatásrendszerének vizsgálata – A szereplők és a történet színpadi ábrázolásának értelmezése – A színpadi térformáknak és használatuk következményeinek vizsgálata – A zene, a mozgás és a tánc színpadi szerepének, hatásának értelmezése 	<p>3</p>

		feladatai, funkciói			
--	--	------------------------	--	--	--

2.2 DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ 12. évfolyam

A dráma és színház tanítása olyan művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amelynek célja az élményeken keresztül történő megértés, valamint a kommunikáció, a kooperáció, a kreativitás fejlesztése, az összetartozás érzésének erősítése. A dráma és színház kreatív folyamata szolgálja a tanulók ön- és társismeretének gazdagodását, segíti az oldottabb és könnyebb kapcsolatépítést és KAPCSOLATFENNTARTÁST.

A tanulói tevékenységek a gondolatok és érzelmek kifejezését, ezzel együtt különböző drámai és színházi kifejezési formák megismerését, alkalmazásuk elsajátítását és értelmezését szolgálják. A dramatikus tevékenység gyakorlása és tanulása hozzájárul az önazonosság erősítéséhez és a nemzeti, helyi vagy nemzetiségi közösségi tudat kialakításához.

A dráma és színház tevékenységformáival való személyes találkozás révén a művészeti ág nyelve a tanulók sajátjává válik, és mindezek eredményeként kialakul bennük a művészettel élés, az értő befogadóvá válás alapvető igénye.

A dráma és színház tevékenységei nagy szerepet játszanak a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott valamennyi kompetencia fejlesztésében.

Fejleszti a tanulás kompetenciáit, mert a tanuláshoz kapcsolódó sikeresség megélt élményként jelenik meg, mely más tárgyak tanulásához is pozitív megerősítést ad.

Fejleszti a kommunikációs kompetenciákat, mert a dráma és színház keretei között sokféle önkifejezési forma (verbális, vokális, nonverbális) alkalmazására és gyakorlására van lehetőség, ami a kommunikációs lehetőségek körét a megszokotthoz képest erőteljesen kitérít. A kommunikáció folyamatában a tanulók nyitottan, érzékenyen és kritikusan viszonyulnak mások véleményéhez, illetve konstruktív párbeszéd folytatására törekednek.

Fejleszti a digitális kompetenciákat, hiszen a tanulók kezében lévő digitális eszközök a hétköznapi kommunikáció mindennapos eszközei, melyeket konkrét vagy szimbolikus tartalommal gyakran alkalmaznak kortárs élethelyzetekben. Emellett a dramatikus tevékenységek során a tanulók azonosítják a digitális környezet kínálta lehetőségeket és veszélyeket is, érvényesen foglalkozhatnak a magánszféra, a személyes adatok és a digitális identitás meglétével vagy hiányával, veszélyeztetésével vagy biztonságával.

Fejleszti a gondolkodás kompetenciáit, hiszen a dramatikus tevékenységek folyamán és következtében a tanuló motivált a problémák azonosítására, a kérdések megfogalmazására, a bizonyítékok keresésére és értékelésére, a logikus érvelés alkalmazására, a következtetések levonására, és megalapozott információkra, tényekre és bizonyítékokra támaszkodó döntésekre törekszik. Ugyanakkor a dráma és színház tevékenységei teret adnak a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási szakaszoknak is, a fantázia, kreatív megközelítések szabadságának, melyek szintén nagy szerepet játszanak a gondolkodás fejlesztésében.

Fejleszti a társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciáit, hiszen a dráma és színház tantárgy tanulása felhívja a figyelmet a közös értékeinkre és azok megőrzésének jelentőségére, másrészt felelősségvállalásra, toleranciára, szolidaritásra, megalapozott értékítélet megfogalmazására és annak aktív vállalására ösztönöz.

Fejleszti a személyes és társas kompetenciákat, hiszen a tantárgy tanulásának jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeret, a reális önértékelés kialakulását, ugyanakkor a csoportos együttműködésben, közös cél érdekében zajló munka erősíti az érdekérvényesítés és az alkalmazkodás dinamikus egyensúlyában zajló konfliktusmegoldások folyamatát.

A tantárgy sajátosságai miatt nagyban fejleszti a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciáit, hiszen a tárgy tanulása során a tanuló olyan készségeket sajátít el, amelyek magukban foglalják gondolatok, tapasztalatok és érzések befogadását és kifejezését a művészetek és más kulturális kifejezésmódok széles körében.

Végül a személyiségfejlesztésben betöltött szerepe miatt fejleszti a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciákat is.

2.3 12. évfolyam

A dráma és színház tanítása komplex művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amely interakciókon keresztül játék, cselekvés és tapasztalat útján valósítja meg célját, amelynek középpontjában maga a dramatikus tevékenységben megvalósuló tanulás áll. A dramatikus tevékenységeknek nagyon sok formája ismert. A játék, a cselekvő részvétel, a problémaközpontú tematikus foglalkozások következtében megélt egyéni és közösségi élményeken keresztül, az aktív tevékenységeknek köszönhetően fejlődnek a tanulók alkotó és befogadó, valamint kommunikációs és szocializációs készségei, képességei. A dramatikus formák alkalmazásának következtében a tanulók önmagukkal és a társadalommal harmonikus kapcsolatban élő állampolgárrá válnak, az emberi kapcsolatokban, a családi életben sikeresen együttműködő emberként boldogulnak.

Fontos a megfelelő értelmezői eszköztár elsajátítása, és annak tudatos és adekvát használata is, az eligazodás képességének megteremtése a kortárs kultúrában.

A 12. évfolyamon kétféle választható kerettantervi óratábla áll a pedagógusok rendelkezésére. Intézményünk a *B változatot* tekinti irányadónak, melynek célja a dráma érettségi vizsgára való felkészítés. Itt a gyakorlati tevékenységek mellett hangsúlyosan megjelennek a dráma- és színháztörténet, dráma- és színházelmélet, színjátékos tevékenység területei, amelyekkel való ismerkedésben továbbra is a dramatikus formák használhatóak. Ez segíti az érettségi vizsgára való elméleti és gyakorlati felkészülést is. Az alaposabb felkészüléshez (pl. az esetleges emelt szintű érettségi vizsgához, szakirányú továbbtanuláshoz) a megjelenő fenti témakörök részletesebb tárgyalása (pl. a fontosabb színháztörténeti korszakok részletesebb megismerése, egyes drámaszerkezetek részletes tárgyalása, vagy napjaink néhány fontosabb dráma- és színháztörténeti irányzatával való találkozás).

A tárgy fejlesztési feladatai és ismeretei elsősorban tevékenység-központú, komplex, folyamatos és rendszeres képzési egységekre bontott, egész évre kiterjedő gyakorlati képzés során sajátíthatók el. Ezért a tematikai egységekhez időkeretek csak ajánlatként határozhatók meg. A témakörök, illetve a fejlesztési feladatok és ismeretek nem sorrendben, hanem a korosztály és a csoport adottságainak, képzettségének megfelelően, a szaktanár döntése alapján, akár integrált formában, ugyanazon

tevékenységek keretében is feldolgozhatóak; egy fejlesztési feladat pedig több tevékenység során is vizsgálható.

A 12. évfolyamon a dráma és színház kötelezően választható tantárgy, így megjelenhet heti 1 óra kötelező óraszámmal.

A 12. évfolyamon a dráma és színház tantárgy alapóraszámja: 34 óra.

drámajátékok					
(fő)témák megnevezése a kerettantervben	főbb tematikai egységek megnevezése a helyi tantervben	altémák megnevezése a helyi tantervben	A tudatosítást segítő néhány fontos kérdés	Az ismeretek elsajátítását segítő néhány alapvető állítás	javasolt óraszám
Szabályjátékok	<p>2.3.1 Fejlesztési</p> <p>2.3.2 feladatok és</p> <p>2.3.3 ismeretek</p>	tempó és ritmus, együttműködés, egyensúly, átadás és átvétel, impulzus, hatás és ellenhatás, bizalom, önismeret, társismeret	<p>felfedezi a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit?</p> <p>megfigyeli, azonosítja és értelmezi a tárgyi világ jelenségeit?</p> <p>felidézi a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat?</p> <p>kitalál és alkalmaz elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat?</p> <p>tudatosan irányítja és összpontosítja figyelmét a környezete jelenségeire;</p> <p>koncentrált figyelemmel végzi a játékszabályok</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságaira, azok összefüggéseire figyelgető gyakorlatok alkalmazása – A kifejező közlés elsajátított technikai alapjainak alkalmazását lehetővé tevő gyakorlatok – A térérzékelést, a térbeli tájékozódást, mozgáskoordinációt (ezzel együtt az egymáshoz való alkalmazkodást) fejlesztő összetett gyakorlatok – Vakvezetési és/vagy egyensúlyvesztésre épülő bizalomgyakorlatok – A társismeret játéka (megfigyeléstől a felismerésig) – Kötött időben, osztálylétszámokkal is 	1

			<p>adta keretek között tevékenységeit?</p> <p>megfigyeli, azonosítja és értelmezi a környezetéből érkező hatásokra adott saját válaszait?</p> <p>értelmezi önmagát a csoport részeként, illetve a csoportos tevékenység alkotó közreműködőjeként?</p>	<p>megvalósítható, játékszabályokhoz kötött ön- és csoportismereti gyakorlatok</p>	
<p>Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)</p>	<p>drámajáték, kommunikáció, interakció, szituáció, önkifejezés, gesztus, mimika, testbeszéd</p>	<p>az érettségi vizsgához szükséges gyakorlati ismeretek elsajátítása (mozgás, tánc- és mozgásszínházi ismeretek: szituáció megfogalmazása állóképben, mozdulatsorral, improvizáció zenére vagy témára, összetett improvizáció létrehozása és bemutatása; bábjáték: a tanulók által a képzés során készített bábok, ill. maszkok alkalmazása drámamunkában.</p>	<p>Ki tudja-e a tanuló fejezni érzelmeit, gondolatait előadóként?</p>	<p>az érettségi vizsgához szükséges drámajátékos, drámapedagógiai ismeretek elsajátítása (helyzetgyakorlatok, történet szerkesztése és megjelenítése, improvizáció, drámajáték, drámapedagógia)</p>	<p>3</p>

előadói tevékenységek						
(fő)témák megnevezése a kerettantervben	főbb tematikai egységek megnevezése a helyi tantervben	altémák megnevezése a helyi tantervben	A tudatosítást segítő néhány fontos kérdés	Az ismeretek elsajátítását segítő néhány alapvető állítás	Összesen 10 óraszám	javasolt
Rögtönzés	probléma, viszony, hierarchia, státusz, státuszkülönbség, figura tartása, típus és egyénítés	<p>A kapcsolat létrehozási és fenntartási technikáinak tudatos alkalmazása</p> <p>A rögtönzés tartalmi és formai elemeinek összefüggései</p> <p>Figura- és helyzetteremtés</p> <p>Rögtönzéses gyakorlatok megadott vagy közösen egyeztetett karakterek szerepeltetésével</p> <p>Rögtönzéses gyakorlatok megadott vagy közösen egyeztetett szituációs elemekkel</p> <p>Rögtönzés közösen választott témára, a tanár által megadott szervezési</p>	<p>Az érettségi improvizációs feladatára felkészült-e a diák?</p> <p>Mer-e spontán lenni egy feszültséggel teli vizsgahelyzetben?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A kapcsolat létrehozása és fenntartása gátak, akadályok közbeiktatásával – Karaktertanulmányok megadott figurákra, helyzetekre különböző szervezési módokkal – A spontán és az előkészített rögtönzések (pl. adott zene, téma vagy fogalom alapján) lehetőségeinek és korlátainak tudatosítása – Különféle konkrét és metaforikus kifejezőeszközök tudatos alkalmazása a rögtönzések során (pl. szituációs játékok hangeffektusokra, vázlat megadásával vagy közös kidolgozásával, a valódi érzelmek kimondásának tiltásával) – A helyzetre, a partnerre, a saját figurára való visszajelzést kiváltó és lehetővé tevő reflektív formák alkalmazása 	3	

		<p>formában, a megismert technikák alkalmazásával</p> <p>A rögtönzés szerepből és szerepen kívül történő elemző és értelmező megvitatása</p>			
<p>Saját történetek feldolgozása</p>	<p>döntési helyzet, elágazási pont, variáció, kontraszt, cselekmény, cselekményszál, hatás, időkezelés, idősíkváltás, flashback, fókusz, keret, jelentés, mondandó, tanulság</p>	<p>Érettségiben megjelenő előadások személyessé tétele, a saját élmény segítségével.</p>	<p>Képes-e színpadra formálni saját élethelyzeteit a diák?</p>	<p>A történet lejegyzése, különféle narrációs technikák alkalmazása (pl. a szereplő önnarrációjának távolító hatása)</p> <p>A szöveg dramatizálása (pl. szituációkra bontás, dialógusok létrehozása, szólamokra bontás, ritmizálás, visszhangzó felolvasás)</p> <p>Szerkesztési gyakorlatok (pl. etűdökre bontás, kötött formák társítása)</p> <p>A megjelenítés lehetőségei (pl. a szöveg és az akció szétválasztása, történetszínjárási és/vagy olvasószínjárási technikák, a stílusváltás alkalmazása)</p>	<p>1</p>
<p>Műalkotások feldolgozása</p>	<p>konfliktus, konfliktusrendszer, ellentét, párhuzam, metafora, szimbólum, csomópont, fordulat, tükrözés</p>	<p>A művészeti alkotások (pl. irodalom, zene, képzőművészet, film, fotó, iparművészet) elemző-értelmező megközelítése dramatikusan tevékenységek segítségével</p>	<p>Az érettségiben képes-e a tanuló egy drámát önállóan elemezni, értelmezni? Mit mond nekünk egy műalkotás, hogyan tudom aktualizálni magamévá tenni a szerepeket, a műmondanivalóját?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A művészeti alkotások (pl. irodalom, zene, képzőművészet, film, fotó, iparművészet) elemző-értelmező megközelítése dramatikusan tevékenységek segítségével – A művészeti alkotásokban megjelenő 	<p>2</p>

		<p>A művészeti alkotásokban megjelenő élethelyzetek, problémák körüljárása dramatikus tevékenységekkel</p> <p>A problémahelyzet jellemzőinek felismerése, értelmezése, értékelése</p> <p>Dramatikus improvizációk képzőművészeti alkotások, zeneművek, ismert történelmi események, fénykép, film stb. alapján</p> <p>Szerkesztési feladatok különböző művészeti alkotások felhasználásával</p> <p>A történetek jelentőségének felismerése a kommunikációban, az érték-közvetítésben és a kulturális hagyomány átörökítésében</p>		<p>élethelyzetek, problémák körüljárása dramatikus tevékenységekkel</p> <ul style="list-style-type: none"> – A problémahelyzet jellemzőinek felismerése, értelmezése, értékelése – Dramatikus improvizációk képzőművészeti alkotások, zeneművek, ismert történelmi események, fénykép, film stb. alapján – Szerkesztési feladatok különböző művészeti alkotások felhasználásával – A történetek jelentőségének felismerése a kommunikációban, az érték-közvetítésben és a kulturális hagyomány átörökítésében 	
Színjátékos tevékenység	színházi kommunikáció,	az érettségi vizsgához szükséges	A vizsgahelyzetre fel tud-e készülni a diák? Az	– Az előadások tökéletesítése	2

	pódiumszínpad, előadóművészet, megjelenítés, részleges megjelenítés, stilizáció	gyakorlati ismeretek, produkciós tevékenységformák elsajátítása (beszéd, vers- és prózamonadás, egyéni vagy közös daléneklés, a beszédtechnika alapjai, lírai, epikai és drámai alkotások tolmácsolása, pódiumműfajok	előadóművészete helyt tud-e állni a krízisben?	– érettségire gyakorlás	
--	--	---	--	-------------------------	--

színháztörténet, színházelmélet

(fő)témák megnevezése a kerettantervben	főbb tematikai egységek megnevezése a helyi tantervben	altémák megnevezése a helyi tantervben	A tudatosítást segítő néhány fontos kérdés	Az ismeretek elsajátítását segítő néhány alapvető állítás	javasolt óraszám Összesen 22 óra
--	---	---	---	--	---

Dramaturgiai ismeretek	dráma, drámaiság, dramatisálás, dramaturgia, dramaturg; feszültség, várakozás, fokozás, késleltetés, kitérő (epizód), akadály (gát), felismerés; expozíció, bonyodalom, válság (krízis), drámai vétség	A dramaturgiai alapfogalmak megkülönböztetése és tudatos alkalmazása A feszültségtéremtítés eszközeinek tudatos alkalmazása a dramatikusan tevékenységekben A dramatikusan szituációk jellemzőinek (szereplők, hely, idő,	tudatosan alkalmazza a feszültségtéremtítés eszközeit a dramatikusan tevékenységekben; megkülönbözteti és tudatosan alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat; felismeri és azonosítja a dramatikusan szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék,	– Közös jelenetépítés dramatikusan és színházi eszközökkel – A megjelenített helyzetek alkotóelemeinek, a feszültség forrásainak dramaturgiai szempontú elemzése	2
-------------------------------	---	---	---	---	----------

	(hübrisz), sorsfordulat, katasztrófa	viszonyok, probléma, körülmények, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás) felismerése és azonosítása a dramatikus játékok során	akarat, konfliktus, feloldás)?		
A színház kifejezőesz közei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)	jelenet, típus, egyénytés, ellentét, párhuzam, feszültség, státus, sűrités, variáció, színpadi tér, stilizáció, konkrét és absztrahált mozgás, hatás, katarzis	A színházi kommunikáció erejének ismerete, a dráma és színház formanyelvi sajátosságainak tudatos alkalmazása, értelmezése, elemzése	adekvát és alkotó módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit; ismeri és tudatosan alkalmazza a kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejét; felismeri és alkalmazza a színházi kommunikáció erejét; saját munkájában alkalmazza, a látott előadásokban felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait?	<ul style="list-style-type: none"> – A felsorolt dramaturgiai fogalmak különböző dramatikus tevékenységekben történő értelmezése, alkalmazása, hatás-elemzése – Hangulatok, fogalmak, érzések megfogalmazása, kifejezése dramatikus és/vagy mozgásos és/vagy bábos tevékenységekkel – Dramatikus játékok a realitás és a stilizáció összevetésére – Dramatikus és/vagy mozgásos, táncos tevékenységek a konkrét és az absztrahált mozgás megkülönböztetésére 	3

<p>dráma és színháztörténet</p>	<p>realista színjáték, abszurd, groteszk, performansz, a választott dráma- és színháztörténeti ismeretanyag szakszókincse</p>	<p>az érettségi vizsgához szükséges dráma- és színháztörténeti ismeretek feldolgozása (ókori színház és dráma, a középkori Európa színháza és drámája, az angol reneszánsz színház és dráma, a spanyol barokk dráma és színház, a francia klasszicista dráma, a régi magyar dráma néhány alkotása, a XIX-XX. századi magyar dráma és színház, a modern polgári dráma és színház kialakulása, Csehov és Sztanyiszlavszkij, Brecht színháza és drámái, a XX. század meghatározó színházi irányzatai, alkotói, jelentős drámaírói, napjaink legfontosabb színházi irányzatai és a kortárs drámairodalom néhány alkotása)</p>	<p>értelmezi és rendszerezi a dráma- és színháztörténeti, dráma- és színházelméleti, valamint a kortárs színházra vonatkozó ismereteit és élményeit?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A meglévő dráma- és színháztörténeti ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével – Színházi műfajok és stílusok történeti szempontú tanulmányozása; az egyes korszakok jellemző stílusjegyeinek, kifejezőeszközeinek felismerése a látott előadásokban – 	<p>10</p>
<p>dráma- és színházelmélet</p>	<p>a dráma műneme, a tanult drámaszerkezetek (pl. arisztotelészi dramaturgia,</p>	<p>az érettségi vizsgához szükséges dráma- és színházelméleti ismeretek feldolgozása (a drámai műnem</p>	<p>értelmezi és rendszerezi a dráma- és színháztörténeti, dráma- és színházelméleti, valamint a kortárs</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Dramatikus formanyelvi elemek összefűzése, egymásra építése dramatikus tevékenységekben; – Drámai és színpadi szöveg összevetése, 	<p>3</p>

	<p>shakespeare-i dramaturgia, a brechti dramaturgia, az abszurd dramaturgia)</p>	<p>sajátosságai, a dráma/színháték mint kommunikáció, a dráma szerkezeti felépítése, dramaturgiai és színházelméleti alapfogalmak, a színházművészet összművészeti sajátosságai, színházi szakmák)</p> <p>az érettségi vizsgához szükséges műfaji ismeretek feldolgozása (a rituális játék/szertartásjáték, a tragédia, a komédia, a realista színháték, az abszurd és a groteszk, bábjáték, zenés, tánc- és mozgásszínház)</p>	<p>színházra vonatkozó ismereteit és élményeit;</p> <p>saját munkájában alkalmazza, a látott előadásokban felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait?</p>	<p>értelmezése, a színpadra készült szövegek sajátosságainak vizsgálata beszélgetésben és/vagy dramaturgikus tevékenységekkel;</p> <ul style="list-style-type: none"> – A tanult drámaszerkezetek megközelítése dramaturgikus tevékenységekkel; – A komikum, az irónia, a groteszk jelenlétének vizsgálata a különböző drámaszerkezetekben; – A vizsgált színháztörténeti korszakok és/vagy drámaszerkezetek megközelítése mozgásos és/vagy bábos tevékenységekkel; – Megbeszélés, vita, értelmezés – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramaturgikus tevékenységekben. 	
<p>kortárs dráma és színház</p>	<p>hivatásos színház, kőszínház, alternatív színház, amatőr színház, diákszínház</p>	<p>Napjaink egy-két fontos színházi irányzata és/vagy egy-két választott példa a kortárs drámairodalomból;</p> <p>A kortárs színházra vonatkozó meglévő ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések</p>	<p>A tanuló értelmezi és rendszerezi a dráma- és színháztörténeti, dráma- és színházelméleti, valamint a kortárs színházra vonatkozó ismereteit és élményeit?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A műnemek keveredésének, átalakulásának vizsgálata kortárs színházi előadásokban beszélgetéssel és/vagy dramaturgikus tevékenységekkel; – Ismerkedés napjaink egyes világszínházi törekvéseivel (pl. modern operák, mozgásszínházi 	<p>2</p>

		<p>és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével;</p> <p>Összművészeti sajátosságok felismerése: a művészeti ágak viszonya, hierarchiája a látott előadásban;</p> <p>A mai magyar színházi élet néhány jelentős alkotója (egy-két színész, rendező, díszlet- és jelmeztervező, zeneszerző, koreográfus, kritikus megnevezése/szakmai bemutatása);</p> <p>A mai magyar színházi élet műhelyei (egy választott társulat, együttes, alkotóközösség bemutatása);</p> <p>A mai magyar színházi struktúra jellemzői</p>		<p>előadások, prózai művek) különböző módszertanú tevékenységekkel</p>	
<p>Színházi előadás megtekintése</p>	<p>opera, balett, kortárs táncszínház, mozgásszínház</p>	<p>Előadástípusok és műfajok alapvető jellemzői</p>	<p>Hogyan elemezzük úgy, hogy közben kritikai</p>	<p>– A közösen látott előadás megbeszélése, megvitatása, értelmezése – kis- és nagycsoportos</p>	<p>3</p>

	<p>áz, összművésze t, rendező, díszlettervező, jelmeztervező, szcenikus, koreográfus, színpadmester, világosító, ügyelő, sűgó, kellékes</p>	<p>Különböző színházi irányzatokat képviselő előadások (pl. hivatásos vagy amatőr színházi társulat előadása, annak hiányában gyermek- vagy diákszínházi csoportok előadásainak) megtekintése;</p> <p>Az előadásról érvekkel alátámasztott önálló vélemény kialakítása és megfogalmazása, mások véleményének tiszteletben tartása;</p> <p>Színház- és drámaelméleti ismeretek alkalmazása a látott előadások szóbeli és/vagy írásbeli elemzésében (pl. a drámai műnem jellegzetességei, dramaturgiai alapfogalmak, a színházművészet összművészeti sajátosságai);</p> <p>Látott színházi előadások elemző/értelmező/összehasonlító vizsgálata;</p>	<p>meglátásunk is tükröződjön?</p>	<p>formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben</p> <ul style="list-style-type: none"> – A színpad összetett hatásrendszerének vizsgálata – A szereplők és a történet színpadi ábrázolásának értelmezése – A színpadi térformáknak és használatuk következményeinek vizsgálata – A zene, a mozgás és a tánc színpadi szerepének, hatásának értelmezése 	
--	--	--	------------------------------------	---	--

		<p>Előadások megközelítése az élmények befogadását elősegítő dramatikus tevékenységformákkal;</p> <p>A fontosabb színházi szakmák ismerete (a színész, a rendező, a dramaturg, a scenikus, a koreográfus, az előadás létrehozásához szükséges színházi mesterségek);</p> <p>A színészi, rendezői, dramaturgiai, díszlet- és jelmeztervezői munka alapszintű elemzése;</p> <p>A színházi előadás élményének a művészettel élés egyik lehetséges formájaként, az egyén és a világ megértésének lehetőségeként való értelmezése.</p>			
--	--	---	--	--	--